

Za območje historičnega jedra se uveljavlja najstrožji varstveni režim. Varuje se florisna mreža, zazidalne črte, značilna parcelacija, višinski gabarit, značilni ulični pogledi, historične oblike. Varujejo se vse nepozidane in zelene površine. Prepovedane so vse novogradnje, nadzidave, adaptacije, razen tistih, ki imajo namen sanirati oz. rekonstruirati spomeniško območje. Prepovedani so posegi v morje. Pred zemeljskimi deli so potrebne arheološke raziskave. Na vplivnem območju so pa dovoljene novogradnje, ki morajo z gabaritnimi omejitvami zagotoviti ohranitev tipične krajske slike mesta ter pomembnih vedut na mesto in iz njega. Podrobnosti so določene v Načrtu prenove starega mestnega jedra Izola (Ur. objave 25—81).

Izola, Drevored 1. maja 11 (umetnostni in arhitekturni sp.). Stavba je nekoliko umaknjena od ceste, da jo obkroža vrt. Središčno zasnovano hiše nakazuje že zunanje stropnišče. Notranje stopnišče je v osi v zadnjem delu hiše in kamnito do nadstropja. Glavna fasada je historicistično zasnovana, je triosna in ima eno nadstropje. Osrednjo os, ki je pomaknjena navzven, posebej poudarja dvoravno kamnito stopnišče z balustradno ograjo. Stebra nosita balkon z balustradno ograjo. Na balkon se odpirajo večja vrata. Osrednji del se zaključuje z mansardnim nastavkom. Osi ločijo med seboj vertikalni šivani robovi, pritličje loči od nadstropja venec iz ometa, ki se ponovi nad prvo etažo. Okna pritličja in nadstropja so velika pravokotna, le v nadstropju imajo na vrhu polkrožne zaključke, v spodnjem delu pa pravokotna dekorativna polja. Enako obdelavo v rdečem ometu z blede rumenimi arhitekturnimi detajli ter enako zasnovano imajo tudi stranske fasade. Zadnja fasada je neoblikovana. Spomenik varujemo v avtentični pričevalnosti. Dejavnost v spomeniku naj bo v skladu z značajem. Zagotoviti je treba redna vzdrževalna dela.

Izola, Gregorčičeva 74. Gotska stavba Scuola dei Battuti je locirana na vogalu stičišča Gregorčičeve z Giordanovo ulico v ambientu trikotne razširitve ulice pri palači Besenghi. Stavba sodi med najstarejše objekte v Izoli, saj je bila zgrajena leta 1451. Letnica je vklesana na prekladi portala. Stavbo tvori dvoje

pravokotnih dvoranskih prostorov, večji, ki obsega celotno površino v pritličju, in za skoraj polovico krajši v nadstropju. Gre za manjšo molilnico in prostor za zborovanje članov bratovščine. Na ulični fasadi je v centralni osi nameščen pravokotni portal s paitičasto prizrezanimi notranjimi robovi in šilastim ločnim nadstreškom. V lunetnem polju je bila freska, ki je danes skoraj povsem uničena. Požarjela je skupino bratov v Marijinem zavetju z angeli. Ulična fasada je bila neometana. V umaknjem nadstropju zgoraj v fasadni osi trilistno zaključena gotska monofora. Konservatorsko neustrezne so bile zlasti predelave v notranjščini, izvedene v povojnem času. Zunanji videz stavbe, deljene na ulični fasadni niz in zamaknjeno nadstropje, pa je kljub spremembam v 19. stol. ohranil gotski značaj. Spomenik varujemo v celoti, neokrnjenosti in izvirnosti. Dejavnost mora služiti potrebam varstva.

Izola, Krpanova 5. Hiša Zanon je najmogočnejša stavbna gmota v ulici in stoji v uličnem nizu. Zasnova hiše je sorodna zasnovi palače Besenghi, le da ne kaže tako bogate obdelave arhitekturnih elementov. Baročna palača je bila zgrajena v septembru 1772. Glavna fasada je dvoetažna z mezaninom in sedmimi osmi. Prav tako je vhodni portal soroden vhodu palače Besenghi. Portal je polkrožno zaključen, na temenu loka je moška glava, nad katero je profilirana kamnita preklada. Vhodni portal nakazuje osrednjo os. Okna obeh etaž so tipična velika baročna okna, na vrhu zaključena s profilirano kamnito preklado. Okna mezanina so nekoliko nižja in imajo kamnit okvir. V notranjščini v pritličju je veža s kamnitim tlakom in vhodni portal v stopniščnem prostoru. Prostorno kamnito stopnišče v srednji osi povezuje vsa nadstropja s pritličjem. Obnoviti in prezentirati je treba zunanjšino stavbe, v notranjščini pa obnoviti vežo in stopniščni trakt. Pri delih je treba upoštevati možnost najdbe starejših gradbenih elementov.

Izola, Smrekarjeva 63. Vogalna hiša Domenica Lovisata tvori skupaj z Manziolijevco hišo srednjeveško linijo Trga 22. julija. Florisna zasnova in sledovi gotskih odprtih pročelja pričajo, da je nastala v beneško gotskem času. Današ-